

اظهار نظر کارشناسی درباره:

«لایحه اصلاح ماده (۱۳۴) اصلاحی قانون مالیاتهای مستقیم مصوب ۱۳۸۰»

مشخصات لایحه

دوره هشتم - سال اول

شماره ثبت:

۲۹۹

شماره چاپ:

۶۵۹

تاریخ چاپ:

۱۳۸۸/۱/۳۱

۱. بیان مسئله

به موجب ماده (۶۰) قانون اصلاح موادی از قانون مالیاتهای مستقیم - مصوب ۱۳۸۰ - ماده (۱۳۴) اصلاح شده در این ماده درآمد حاصل از تعلیم و تربیت مدارس غیرانتفاعی اعم از ابتدایی، راهنمایی، متوسطه، فنی و حرفه‌ای، دانشگاه‌ها و مراکز آموزش عالی غیرانتفاعی و درآمد مؤسسات نگهداری معلولین ذهنی و حرکتی بابت نگهداری اشخاص مذکور حسب مورد و پروانه آنها از مراجع ذیصلاح و همچنین درآمد باشگاه‌ها و مؤسسات ورزشی دارای مجوز از سازمان تربیت بدنی حاصل از فعالیت‌های منحصراً ورزشی از پرداخت مالیات معاف شد.

در این لایحه که با پیشنهاد وزارت رفاه و تأمین اجتماعی تهیه و تدوین شده، دولت طی ماده واحده‌ای خواستار اصلاح مجدد ماده (۱۳۴) اصلاحی قانون مالیاتهای مستقیم - مصوب ۱۳۸۰ - شده است. در این لایحه دولت با تشریح وضعیت مالی نامناسب و محدودیت‌های منابع مالی مهدهای کودک به ویژه مهدهای کودک مستقر در مناطق کمتر توسعه‌یافته و روستاها درخواست کرده است که با اصلاح ماده (۱۳۴) درآمدهای مهدهای فعال در مناطق کمتر توسعه یافته و روستاها نیز از شمول پرداخت مالیات معاف شوند. مقدمه توجیهی لایحه مذکور ضمن تشریح آثار مثبت این معافیت در راستای افزایش کیفیت و کمیت ارائه خدمات تربیتی و پرورشی مهدهای کودک بیان کرده است که عدم توجه به این امر می‌تواند منجر به کاهش کیفیت خدمات ارائه شده با توجه به محدودیت‌های منابع مالی این مهدها شود که خود آثار و تبعات نامطلوبی در خصوص تربیت و پرورش کودکان خردسال خواهد داشت. در ادامه ضمن بیان ماده واحده لایحه مطرح شده، نظرات کارشناسی در این خصوص ارائه شده است.

ماده واحده - در ماده (۱۳۴) اصلاحی قانون مالیاتهای مستقیم - مصوب ۱۳۸۰ - پس از عبارت «و مراکز آموزش عالی غیرانتفاعی» عبارت «و مهدهای کودک در مناطق کمتر توسعه‌یافته و روستاها» اضافه شود.

نام دفاتر:

مطالعات اقتصادی

مطالعات برنامه‌ریزی و بودجه

مطالعات حقوقی

۲. اظهار نظر کارشناسی

با توجه به مفاد ماده واحده لایحه که هدف آن گسترش دامنه شمول معافیت‌های مالیاتی موضوع ماده (۱۳۴) قانون مالیاتهای مستقیم - مصوب ۱۳۸۰ - به درآمد مهدهای کودک در مناطق کمتر توسعه یافته و روستاهاست، برخی از نکات ضروری و قابل توجه در این خصوص وجود دارد:

• لایحه ارائه شده مغایر با ماده (۴) قانون برنامه چهارم توسعه است، زیرا این ماده برقراری هرگونه تخفیف، ترجیح و یا معافیت از پرداخت مالیات (اعم از مستقیم و یا غیرمستقیم) و حقوق ورودی علاوه بر آنچه که در قوانین مربوطه تصویب شده است را برای اشخاص حقیقی و حقوقی از جمله دستگاه‌های موضوع ماده (۱۶۰) این قانون طی سال‌های برنامه چهارم ممنوع دانسته است. براین اساس در تصویب این لایحه نیاز به رأی موافق دوسوم نمایندگان است.

مشخصات گزارش:

شماره مسلسل:

۲۲۰۹۶۳۳

تاریخ انتشار:

۱۳۸۸/۲/۱۴

• با توجه به اینکه در ماده (۱۳۴) قانون مالیات‌های مستقیم - مصوب ۱۳۸۰ - معافیت مالیاتی تمامی مدارس غیرانتفاعی، دانشگاه‌ها و مراکز آموزش عالی غیرانتفاعی را شامل شده است، لذا انحصار معافیت مالیاتی درآمد مهدهای کودک صرفاً به مناطق کمتر توسعه‌یافته و روستاها فاقد توجه است. براین اساس پیشنهاد می‌شود برای یکسان‌سازی ساختار ماده (۱۳۴) قانون مذکور، قید «در مناطق کمتر توسعه‌یافته و روستاها» از متن لایحه حذف شود. هر چند که با پذیرش این پیشنهاد موضوع اصل ۷۵ قانون اساسی^۱ مطرح می‌شود و لازم است نظر دولت در رابطه با جبران کاهش درآمدهای عمومی ناشی از این پیشنهاد تأمین شود.

• با توجه به معافیت‌های درآمدی ذکر شده در ماده (۱۳۴) قانون مالیات‌های مستقیم - مصوب ۱۳۸۰ - در مورد برخی از دستگاه‌ها و نهادهای آموزشی، تربیتی و پرورشی، اضافه کردن مهدهای کودک به شمول معافیت‌های مالیاتی قابل توجه است. ضرورت این امر با بررسی آثار مثبت داخلی و خارجی، اجتماعی و فرهنگی ناشی از معافیت‌های مهدهای کودک با توجه به منابع مالی محدود آنها بیشتر نمایان می‌شود. به‌گونه‌ای که هر سیاست محدودکننده منابع مالی این نوع فعالیت‌ها آثار نامطلوبی را در قالب کاهش کیفیت و کمیت خدمات آموزشی، پرورش و تربیتی کودکان خردسال بروز خواهد داد.

• در لایحه مذکور هیچ اشاره‌ای به نوع مهدکودک‌ها به لحاظ انتفاعی یا غیرانتفاعی بودن آنها و همچنین خصوصی یا دولتی بودن آنها نشده که این امر می‌تواند مشکلاتی را در اجرا و تفسیر قانون ایجاد نماید. براین اساس بهتر است نوع این مهدکودک‌ها با توجه به مراتب عنوان شده، در متن ماده واحده لایحه کاملاً مشخص شود. از این رو پیشنهاد می‌شود عبارت «غیرانتفاعی» پس از «مهدهای کودک» اضافه شود.

نتیجه‌گیری و پیشنهادهای سیاستی

با توجه به اهمیت بحث آموزش، اعمال و گسترش شمول این نوع از معافیت‌های مالیاتی به لحاظ آثار مثبت اجتماعی و فرهنگی داخلی و خارجی این فعالیت‌ها، سرمایه‌گذاری در توسعه نیروی انسانی محسوب شده و امری قابل توجه است. ضمن اینکه وجود عبارت «در مناطق کمتر توسعه‌یافته و روستاها» در متن لایحه ضرورتی ندارد چرا که تفکیک مهدهای کودک با توجه به مناطق فعالیت آنها تقسیم‌بندی مناسبی نیست. لذا ضمن موافقت با کلیات لایحه ارائه شده، باید یادآوری نمود که با مفاد برخی از مواد قانون برنامه چهارم توسعه مغایرت دارد که تصویب آن نیازمند اخذ دوسوم آرای موافق نمایندگان می‌باشد.

۱. اصل هفتادوپنجم (۷۵) قانون اساسی: «طرح‌های قانونی و پیشنهادهای اصلاحاتی که نمایندگان درخصوص لوایح قانونی عنوان می‌کنند و به تقلیل درآمد عمومی دولت و یا افزایش هزینه‌های عمومی می‌انجامد، در صورتی قابل طرح در مجلس است که در آن طریق جبران کاهش درآمد یا تأمین هزینه جدید نیز معلوم شده باشد».